



**RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 3 listopada 2015 r.

**Adam Bodnar**

**V.540.1.2014.MS**

**Pani  
Teresa Piotrowska**

**Minister Spraw Wewnętrznych**

W nawiązaniu do poprzedniej korespondencji prowadzonej pod nr V.540.1.2014.MS, a zwłaszcza do wystąpienia skierowanego do Pani Minister w dniu 30 stycznia 2015 r., uprzejmie informuję, co następuje.

Obok uchodźców pochodzących z Bliskiego Wschodu i Afryki oraz osób polskiego pochodzenia zamieszkujących na terenach byłych republik radzieckich, których dotyczyły moje wystąpienia do Prezesa Rady Ministrów z 5 i 22 października 2015 r. (nr V.543.9.2015.MS i V.532.2.2015.MS), trzecią grupą, wymagającą wsparcia ze strony władz publicznych, są cudzoziemcy – obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej, którzy w obowiązującym stanie prawnym nie mogą w pełni korzystać z unijnej swobody przemieszczania się.

Obywatele Unii Europejskiej, korzystający ze wspomnianej wyżej swobody, mogą w zasadzie bez żadnych formalności wjechać i przebywać na terytorium Polski przez okres nie dłuższy, niż 3 miesiące. Prawo pobytu przez okres dłuższy cudzoziemcy ci nabywają jednak dopiero wówczas, gdy spełnią jeden z warunków określonych w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz.U. z 2014 r., poz. 1525 z późn. zm.). Większość z tych warunków, poza podjęciem studiów lub szkolenia zawodowego i pozostawaniem w związku małżeńskim z obywatelem polskim, wiąże się z zatrudnieniem bądź pracą na własny rachunek albo z posiadaniem środków finansowych i ubezpieczenia zdrowotnego. To zaś wyklucza możliwość nabycia prawa pobytu przez osoby, które znajdują się w złej kondycji materialnej i z różnych przyczyn nie są zdolne do podjęcia jakiegokolwiek pracy. Cudzoziemcy, którzy nie uzyskali prawa pobytu, nie mogą zaś korzystać ze świadczeń z pomocy społecznej.

Problem ten zgłaszany był już w wystąpieniach Rzecznika Praw Obywatelskich poprzedniej kadencji<sup>1</sup>. Jako przykład podawana była wówczas sprawa pochodzących z Rumunii Romów, zamieszkujących we Wrocławiu. Sytuacja rumuńskich Romów nie uległa zmianie: nadal egzystują oni w skrajnej biedzie i warunkach urągających godności ludzkiej. Państwo polskie, z uwagi na wskazaną wyżej lukę w obowiązujących przepisach prawa, w dalszym ciągu nie jest natomiast w stanie udzielić im kompleksowego wsparcia w ramach istniejącego systemu pomocy społecznej.

W piśmie z dnia 5 marca 2015 r. (nr BMP-0790-4-1/2015/EW) resort spraw wewnętrznych podzielił obawy Rzecznika. Rozważana przez resort nowelizacja wspomnianej wyżej ustawy uwzględniać także miała wprowadzenie takich rozwiązań prawnych, które pozwoliłyby uniknąć niepewności w sytuacji prawnej obywateli Unii, starających się uregulować swój pobyt w Polsce. W związku z tym, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2014 r. poz. 1648 z późn. zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o wyjaśnienie, czy zapowiadane prace legislacyjne ostatecznie zostały podjęte i czy planowane są jakiegokolwiek zmiany w regulacjach, których dotyczy niniejsze wystąpienie.

Podpis na oryginale

---

<sup>1</sup> Wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministra Spraw Wewnętrznych z 16 stycznia i 24 lutego 2014 r. oraz z 30 stycznia 2015 r. (nr V.540.1.2014.MS).